Odkrijmo Luno

S prostim očesom, z daljnogledom ali ljubiteljskim teleskopom – Luna je vedno hvaležen objekt za opazovanje. Brez optične pomoči lahko s prostim očesom spoznavamo morja in največje kraterje. Z daljnogledom bomo lahko pregledovali gore, na desetine kraterjev in gorskih verig; svetujemo, da daljnogled pritrdite na fotografsko stojalo, da zagotovite stabilnost in se izognete utrujenosti, ko se začnejo tresti roke. Z daljnogledom ali s teleskopom bomo potrebovali več let, da bomo pregledali vse, kar se da tam videti, pa še takrat se nam bo zgodilo, da se bodo vedno znova in znova sence na terminatorju in pokrajini poigravale z reliefom in nam ponujale nepričakovane prizore na površjih, za katere menimo, da jih že poznamo. In svilnata sivina površja se bo spreminjala v vse različice srebra, od bleščeče beline do največje črnine. A take podrobnosti na Luni opazimo šele takrat, ko smo že izkušeni opazovalci. To pa terja svoj čas. Razen za dan ali dva okrog mlaja je naš naravni satelit vedno viden, a ne vedno vso noč. Srp mlade Lune vidimo ob večernem mraku, potem pa zaide. Prvo polovico noči vidimo Luno okoli prvega krajca. Ko se do ščipa debeli in potem hujša, je vidna praktično vso noč. Drugo polovico noči vidimo zadnji krajec, srp stare Lune pa le še ob zori. Sicer pa bomo, odvisno od naše zemljepisne lege in časa v letu, videli Luno bolj ali manj visoko na nebu. Naš satelit potuje približno po isti tirnici in višini kot Sonce, njegove faze se spreminjajo po obdobjih. Tiste, ki jih navajamo v nadaljevanju, veljajo za srednjo Evropo. Preglednica ne upošteva naklona Lunine tirnice na ravnino Zemljine tirnice, zato bo treba navedenim vrednostim včasih dodati ali odvzeti do največ pet stopinj.

S teleskopom lahko opazimo, da se opazovalne razmere neprestano spreminjajo. Čim više na nebu je Luna, tem tanjšo plast atmosfere mora preleteti njena svetloba in tem stabilnejša je slika. Tako je za opazovanje prvega krajca ugodna zima in začetek pomladi, za zadnjega pa konec poletja in začetek jeseni. Vendar naj nas ti podatki ne odvrnejo, da ne bi opazovali Lune, ko se obeta lepa noč, ne glede na to, kako visoko je!

Povprečna višina Luninih faz nad južnim obzorjem srednje Evrope

	feb.-mar.-apr.	maj-jun.-jul.	avg.-sep.-okt.	nov.-dec.-jan.
prvi krajec	70°	45°	22°	45°
ščip	45°	22°	45°	70°
zadnji krajec	22°	45°	70°	45°

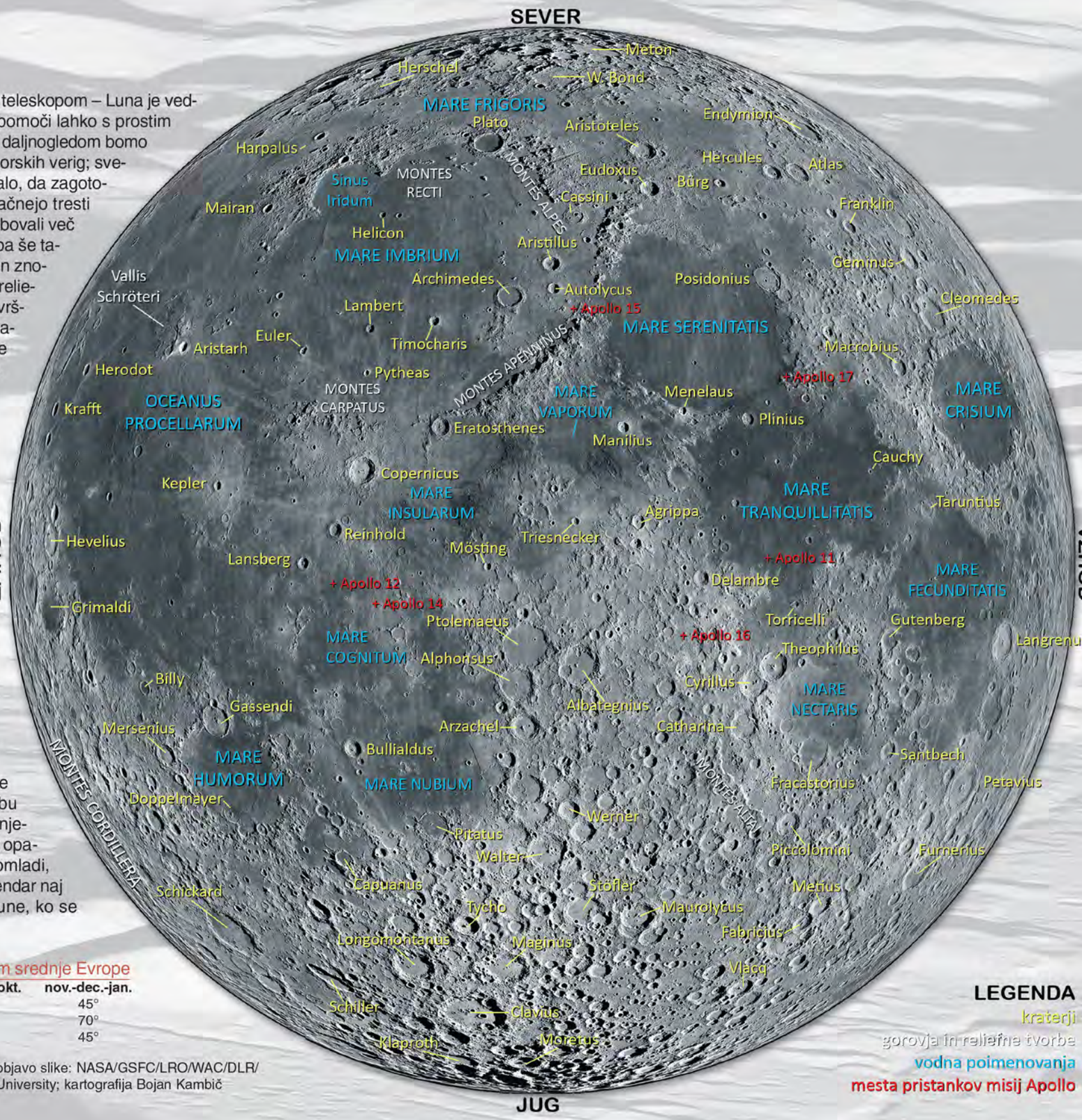

LEGENDA

kraterji

gorovja in reliefne tvorbe

vodna poimenovanja

mesta pristankov misij Apollo

Dovoljenje za objavo slike: NASA/GSFC/LRO/WAC/DLR/ Arizona State University; kartografija Bojan Kambič